

Resmî Gazete Tarihi: 23.01.2010 Resmî Gazete Sayısı: 27471

MADENCİLİK FAALİYETLERİ İLE BOZULAN ARAZİLERİN DOĞAYA YENİDEN KAZANDIRILMASI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; madencilik faaliyetleri, malzeme ve toprak temini için arazide yapılan kazılar, dökümler ve doğaya bırakılan atıklarla bozulan doğal yapının yeniden kazanılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, orman sayılan alanlar, tarım veya mera alanları, **(Mülga ibare:RG-28/9/2012-28425)** (...) su kaynaklarının korunması ile ilgili mevzuata uyulması şartı ile baraj ve gölet projelerinde rezervuar altında kalacak alanlar dışındaki madencilik faaliyetleri, malzeme ve toprak temini için arazide yapılan kazılar, dökümler ve doğaya bırakılan atıklarla bozulan doğal yapının yeniden kazanılmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Arazinin yeniden düzenlenmesi: Faaliyetler sonucu oluşan boşlukların zemin stabilizasyonunun sağlanması ve faaliyet sonrası kullanım için hazırlanmasını,

b) **(Değişik:RG-28/9/2012-28425)** Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

c) Basamak/kademe: Yüksek eğimli alanlarda yüzey güvenliği ve ulaşım kolaylığını sağlamak amacıyla kazı yapılarak oluşturulan düzenli yatay ve düşey yüzeyleri,

ç) Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED): Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları,

d) Doğaya yeniden kazandırma: Maden arama ve işletme faaliyetleri esnasında veya sonucunda topoğrafyası değişen alanların, çevre emniyetinin sağlanarak ve projesine uygun olarak ıslah edilmesini, ilgili mevzuatta yer alan çevre ile uyumlu hâle getirmeyi ve rehabilitasyonu,

e) Doğaya yeniden kazandırma planı: Doğaya yeniden kazandırma işleminin tümünü içeren çalışmaları,

f) Döküm: Kazı sonucu araziden çıkan her türlü katı atık malzemenin projesine uygun olarak araziye bırakılmasını,

g) Duraylılık: Bir malzeme kütlesinin veya bir yapının maruz kaldığı gerilmenin kalkmasıyla, dönüşümsüz önemli bir deformasyona veya harekete maruz kalmaksızın, uygulanan gerilmeye uzun süre dayanabilmesi koşulunu,

ğ) Erozyon: Yer kabuğu malzemelerinin su, rüzgâr veya mekanik faktörlerin etkisiyle bir yerden başka yere taşınmasını,

h) Faaliyet alanı: Faaliyete bağlı olarak kazı, döküm veya depolama amacı ile kullanılması izne bağlanmış ve üzerinde doğaya yeniden kazandırma çalışması yapılacak alanı,

ı) Havza madenciliği: Entegre bir tesisin ekonomik ömrü süresince ham madde ihtiyacını karşılayabilecek veya sektörel bazda önemli üretim yapılabilecek kapasitede rezerve sahip, bir ya da birden çok rezerv alanından oluşan, rezerv kaybının minimum, üretim verimliliğinin maksimum olabildiği ve uzun yıllara sari projelerin uygulanabildiği madencilik alanlarındaki madenciliği,

i) **(Değişik:RG-28/9/2012-28425)** İlgili çevre ve şehircilik il müdürlüğü: İşletmenin bulunduğu ildeki çevre ve şehircilik il müdürlüğünü,

j) İşletme: Madencilik, kazı, döküm ve düzenleme çalışmalarının yapıldığı iş yerini,

k) İşletmeci: İşletme çalışmalarını mal sahibi ya da yüklenici olarak yürüten, ruhsat ya da izin veren idari mercie karşı sorumlu olan ve yapılacak düzenleme çalışmalarını yapmakla yükümlü gerçek ya da tüzel kişiyi,

l) İzleme: İşletme faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılması sırasında, atık barajlarının, atık harmanlarının, su, toprak ve hava kalitesinin, arazideki erozyon, sedimentasyon ve duraylılığın ve bitkilerin gelişiminin niteliksel ve niceliksel olarak izlenmesi, periyodik aralıklarla denetlenmesi ve yapılan işlerin tutanaklarla belirlenmesini,

m) Kapatma: İşletme sahasının, doğaya yeniden kazandırma çalışması aşamalarının tamamlanarak sürekli olarak terk edilmesini,

n) Kazı: Projelerin gerçekleştirilmesi sırasında arazide yapılan ve doğal malzemenin yer değiştirilmesi ile sonuçlanan çalışmaların tümünü,

o) Madencilik faaliyetleri: Maden ocağı kazı faaliyetleri, patlatma, kırma, yarma, sondaj, kuru veya sulu eleme ve öğütme gibi fiziksel işlemler veya bu işlemlere ilaveten kimyasal işlemler kullanılarak yapılan cevher hazırlama ve zenginleştirme uygulamaları sonrasında, toprak ve kayalar içindeki ekonomik değeri olan malzemeleri elde etmek amacıyla yapılan çalışmaları,

ö) Ocak: Belirli bir projeye göre yer üstü veya yeraltı maden üretiminin yapıldığı yeri,

p) Rezervuar: Suyun bir sedde yapısı arkasında biriktirilmesi ile oluşturulan su hacmini,

r) Tasman: Madencilik faaliyetleri sebebiyle yeraltında oluşan boşluklardan dolayı, üst formasyonların oturması sonucu yeryüzünde meydana gelen çöküntüleri,

s) Üst toprak: Yüzeydeki veya yüzeye yakın olan verimli toprak tabakasını

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Doğaya yeniden kazandırma yükümlülüğü

MADDE 5 – (1) İşletmeci tarafından çalışmalara başlanmadan önce, bozulacak doğal yapının yeniden düzenlenmesi, doğal dengenin kurulması, alanın yeniden insanların ya da diğer canlıların güvenle yararlanabileceği hâle getirilmesini sağlayacak biçimde doğaya yeniden kazandırma çalışması, söz konusu madencilik faaliyetine ilişkin ÇED sürecinde bir bütün olarak değerlendirilir ve sonuçlandırılır.

(2) Bir faaliyet sırasında doğaya yeniden kazandırma çalışması yapılacak alanın kullanım öncesi dönemde çoraklık ve verimsizlik gibi olumsuz nitelikler taşıyor olması, alanda doğaya yeniden kazandırma çalışması yapılmaması için gerekçe olarak gösterilemez.

(3) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamındaki madencilik faaliyetlerinde doğaya yeniden kazandırma çalışması ile ilgili olarak;

a) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin EK-1 listesinde yer alan faaliyetler için kullanılacak format oluşturulurken bu Yönetmeliğin EK-1’inde yer alan formattaki bilgiler dikkate alınır,

b) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin EK-2 listesinde yer alan faaliyetler için yapılacak etki değerlendirmesi çalışmalarında bu Yönetmeliğin EK-2’sinde yer alan formattaki bilgiler rapora eklenir.

(4) Havza madenciliği şeklinde yapılan madencilik faaliyetlerinde, örtü ve dekapaj malzemesi uygun bir şekilde depolanır ve doğaya yeniden kazandırma çalışması havzanın bütünlüğü dikkate alınarak rezervin bittiği alanlardan başlanmak üzere bölüm bölüm gerçekleştirilir.

(5) Doğaya yeniden kazandırma çalışmaları madencilik, kazı veya döküm çalışmaları ile eş zamanlı başlatılır, faaliyet süresince devam eder ve faaliyet alanının faaliyet sonrası kullanıma uygun hâle getirilmesini müteakip son bulur.

(6) Ruhsat süresi sonunda temdit yapıldığı takdirde uygulama takvimi temdit tarihine göre yeniden düzenlenerek altı ay içerisinde ilgili **(Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425) çevre ve şehircilik il müdürlüğüne** sunulur.

(7) Faaliyet alanının tümü, işletme faaliyetinin tamamlanmasından sonraki iki yıl içinde işletmeci tarafından faaliyet sonrası kullanıma uygun hâle getirilir.

(8) İşletmeci tarafından doğaya yeniden kazandırma çalışmalarının tamamen bitirildiği iki yıla ilaveten üç yıllık izleme süresi sonunda veya madenin cinsine göre Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında verilen izleme süreleri esas alınarak, doğaya yeniden kazandırma çalışması kapsamında taahhüt edilen hususların sağlanıp sağlanamadığı mücavir alan sınırları içinde ilgili belediyenin, mücavir alan sınırları dışında ise ilgili il özel idaresinin görüşü alınarak ilgili **(Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425) çevre ve şehircilik il müdürlüğüne** tespit edilir. Ancak işletmecinin belediye ya da il özel idaresi olması hâlinde görüş alınmaz. Söz konusu hususların sağlandığı tespit edilirse işletmecinin faaliyet alanı ile ilgili sorumluluğu son bulur.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında olmayıp arama ruhsatı olan sahalarda yapılacak arama faaliyetleri

MADDE 6 – (Mülga:RG-28/9/2012-28425)

Doğaya yeniden kazandırma çalışmalarına ilişkin esaslar

MADDE 7 – (1) Madencilik faaliyetleri esnasında ve sonucunda bozulan alanların doğaya yeniden kazandırılması amacıyla yapılacak çalışmalar için aşağıdaki esaslar uygulanır.

a) Doğaya yeniden kazandırma çalışmaları için hazırlanan veya bu amaçla seçilen projenin uygulanması sonucunda ortaya çıkacak yapının veya oluşan yeni alanın kullanımında, yerel koşullara ve çevre koşullarına uyum sağlanır ve tüm canlılar için güvenli bir ortam oluşturulur.

b) Madencilik faaliyetleri esnasında ve sonucunda ortaya çıkan atıkların depolandığı alanlarda; gerekli düzenleme yapılarak duraylılık sağlanır. Bu depolama alanlarında doğaya yeniden kazandırma çalışmaları, doğal ya da gerekli tıraşlama veya dolgu ile şekillendirilmiş ortam ve malzeme üzerinde yapılır.

c) Şev açıları, kademe/basamak boyutları uzun süreli duraylılık dikkate alınarak hesaplanır. Bu hesaplamada topoğrafik şartlar ve yamacın kendini tutabilme özelliği ve işletme tekniği dikkate alınır. Zorunlu olmadıkça bütün şev yüzeyleri, dayanma duvarı ile tutulmaksızın doğal hâli ile duraylı olacak şekilde düzenlenir.

ç) Mücavir alan sınırları içerisinde veya dışında yerleşim yeri olarak kullanabilecek veya günübirlik kullanıma açılması planlanan alanlarda yamaç ve şev duraylılığının açılardırma ile yapılması durumunda, şev açısı otuz dereceden büyük olamaz. Mücavir alan sınırları içerisinde veya dışında yerleşim yeri olarak kullanabilecek veya günü birlik kullanıma açılması planlanan alanlarda yamaç ve şev duraylılığının basamaklandırma ile yapılması durumunda, basamak yüksekliği en fazla üç metre, basamak genişliği ise en az beş metre olacak şekilde düzenlenir. Zeminin kendi kendini tutabilme kabiliyeti olan sahalarda mücavir alan sınırları içinde veya dışında yamaç ve şev duraylılığı sağlamaya yönelik ilave işlemin yapılmasına gerek olmayan sahalarda güvenlikle ilgili önlemler alınarak saha terk edilir.

d) Kesme, kamalama, çivileme yöntemiyle işletilen madenlerde şev ve yamaç duraylılığını sağlamak için ilave bir işlem yapılmaz, basamak ve şev açıları mevcut hâliyle bırakılır.

e) Stoklama amacı ile kullanılan alanlarda sürekli ya da geçici olarak bulundurulmuş pas veya cevherlerin tozlanmaları, su ve hava akımlarına bağı olarak dağılımları nedeniyle çevreyi etkilememeleri için işletmeciler tarafından alınacak önlemler belirtilir.

f) Doğaya yeniden kazandırma çalışmaları yapılan alanlarda yaptırılacak jeolojik etütler kapsamında topoğrafik eğim, yamaç yönelimleri, yüzeysel doğal drenaj ağı, obruklar, çık yatakları gibi jeomorfolojik öğeler, hidrolojik ve hidrojeolojik özellikler belirlenir ve bu veriler doğrultusunda faaliyet alanı çevresi yüzeyden akan veya yağışlar sonrasında akması olası su akışı açısından güvenli hâle getirilir. Yörenin en yoğun yağış koşullarında su yolları, çevre doğal drenaj sistemi yeterli olacak şekilde planlanır ve alan çevresindeki su toplama ve akma kanalları, özellikle insanların sürekli bulunacağı ortamın, doğal yüzeyin alt kotlarında kalacak şekilde projelendirildiği düzenlemelerde, çukur alanın su baskınına uğraması olasılığına karşı yeterli önlemler alınır. Proje alanına en yakın meteoroloji istasyonundan alınan meteorolojik veriler kullanılır. En yoğun yağış akışı, yöre için elde edilebilen maksimum yağış üzerinden hesaplanır. Özellikle çukur yapıda olduğu için doğal drenaj olanağı bulunmayan alanlarda insanlar tarafından kullanılması öngörülen tesislerde yeterli su toplama kanalı, havuz ve su tahliye sistemi kurularak atılan suyun ulaşacağı ana su gideri ile bağlantısının sürekli açık olması sağlanır.

g) Faaliyet sonrası arazi kullanımı kapsamında, süs ya da yüzme havuzu, gölet, balık çiftliği gibi tesislerin planlanması durumunda ilgili mevzuat esas alınır. Özellikle kil ve killi malzemenin bulunduğu alanlarda göl yapımını öngören projelerde arazi oturma veya kaymalarına neden olmayacak gerekli teknik önlemler alınır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün projelerinin bulunduğu yerlerde mezkur Genel Müdürlüğün görüşü alınır.

ğ) Faaliyeti sona ermiş ve doğaya yeniden kazandırma çalışmaları yapılmamış maden alanlarının yeniden işletilmesi hâlinde, yapılacak olan doğaya yeniden kazandırma çalışmaları eski sahanın etkilenen kısımlarını da kapsar.

h) Yüzeyden alt kotalara doğru daralarak gelişen çukur şeklindeki kazı alanlarının yeniden düzenlenmesi ve yapısal duraylılığının sağlanmasında, oluşan çukurun şev duraylılığı kesin olarak sağlanmadıkça doğaya yeniden kazandırma çalışmaları ile ilgili diğer işlemlerden hiçbir yapılamaz. Kayaçların türüne ve çukur derinliğine bağı olarak ortaya çıkabilen taban yükselmesi veya yüzey oynamalarının saptanması durumunda, duraylılık kesin olarak sağlanıncaya kadar düzenli taban dolgusu yapılması veya hareketliliği önleyici başka bir önlem alınması

zorunludur. Bu tür arazilerin düzenlenmesinde şev açıları ile kademe ve basamak boyutlandırmaları uygulanır değerlere göre yeniden ve yerinde belirlenir.

ı) Yığınların üst tabakaları suyun yerçekimi ile drenajına imkân verecek eğime sahip ve aynı zamanda su erozyonuna karşı korunmayı sağlayıcı şekilde biçimlendirilir.

i) Tarımsal amaçlı kullanılacak alanlarda **(Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425)** Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının görüşü doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılır.

j) Maden stok sahalarında yangına, kundaklamaya veya kendiliğinden yanmaya karşı tedbir alınır.

k) Doğaya yeniden kazandırma çalışmaları sırasında insan ve yaban hayatına zarar gelebilecek alanlarda sahanın tel örgü, duvar gibi uygun bir malzeme ile çevrilmesi ve ikaz levhalarının asılması zorunludur.

l) Doğaya yeniden kazandırma çalışmaları yapılan alanlarda, faaliyet ile ilgili kim tarafından hangi yıllarda ne işletildiği ve kim tarafından doğaya yeniden kazandırma çalışması yapıldığını gösteren tabela asılır.

Doğaya yeniden kazandırma çalışmasının sonuçlandırılması

MADDE 8 – (1) Doğaya yeniden kazandırma çalışması işletmeci tarafından faaliyet alanında tüm işletme faaliyetleri tamamlandıktan sonraki iki yıl içinde son işlemler uygulanarak bitirilir.

(2) Çalışmaya uygun olarak doğaya yeniden kazandırma çalışması yapılan alan, iki yıla ilaveten üç yıl veya madenin cinsine göre Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında verilen izleme süresince amacına uygun olarak izlenir ve bu süreç sonunda işletmeci tarafından terk edilir. Doğaya yeniden kazandırma çalışmalarının sonuçlandırıldığı ve alanın faaliyet sonrası için öngörülen amaca uygun hâle getirildiği, ilgili **(Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425)** çevre ve şehircilik il müdürlüğünün değerlendirmesi sonucunda kesinlik kazanır.

(3) İşletmeci tarafından doğaya yeniden kazandırma çalışmaları, uygulama takviminde öngörülen süreden önce yeni bir işletmeciye devri olmaksızın mücbir sebepler dışında herhangi bir şekilde sürekli olarak durdurulursa, durma nedenine bağlı olmaksızın doğaya yeniden kazandırma çalışması; işin önemi ve ivedilik durumuna göre masrafları işletmeci tarafından karşılanmak üzere mevcut arazi kullanım durumu kapsamında ilgili mevzuata göre ilgili kuruluşlarca yerine getirilir.

(4) Sorumlu kişilerin çevresel zararı durdurmak, gidermek ve azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan veya yapılması gereken harcamalar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre, sorumlu olanlardan tahsil edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İzleme, Denetim, Yaptırım ve Raporlama

İzleme ve denetim

MADDE 9 – (1) Doğaya yeniden kazandırma çalışması yapılan alanlar Bakanlık tarafından izlemeye ve denetime tabi tutulur.

(2) İşletmeci, doğaya yeniden kazandırma çalışmalarına ilişkin hazırlamış olduğu uygulama takvimine göre yapılan çalışmaları yıllık izleme raporları şeklinde ilgili **(Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425)** çevre ve şehircilik il müdürlüğü Ocak ayı sonuna kadar sunar.

(3) İzleme ve denetim faaliyetleri süresince numune alma ve analiz giderleri işletmeci tarafından karşılanır.

(4) Doğaya yeniden kazandırma çalışması yapılacak alanın; orman sayılan alan olması hâlinde Orman Genel Müdürlüğü, tarım veya mera alanı olması halinde **(Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425)** Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, bu alanların dışındaki sahalarda ilgili **(Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425)** çevre ve şehircilik il müdürlüğü söz konusu sahaların izleme ve denetiminden sorumludur.

Yaptırım

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında Çevre Kanununda öngörülen idari yaptırımlar uygulanır.

Raporlama

MADDE 11 – (1) **(Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425)** çevre ve şehircilik il müdürlüğü, her yıl Mart ayı sonuna kadar Ek-3'teki formu doldurarak Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Ruhsat Süreci ve Haber Verme Yükümlülüğü**

Ruhsatın devredilmesi ve yeniden ruhsat alma

MADDE 12 – (1) Ruhsatın devredilmesi durumunda söz konusu alanın doğaya yeniden kazandırılması sorumluluğu yeni ruhsat sahibi için de aynen geçerlidir. Aynı ruhsat ile farklı işletmecilerin çalışması durumunda, sahaların doğaya yeniden kazandırılması sorumluluğu ruhsat sahibine aittir.

(2) Ruhsatın herhangi bir nedenle iptal edilmesi, alanın doğaya yeniden kazandırılması sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. İptal edilen ruhsatın sahibi iptal öncesi işletilen alanın doğaya yeniden kazandırma çalışmalarını ruhsat iptal kararının tebliğinden sonraki altı ay içerisinde bitirmekle yükümlüdür.

(3) Ruhsat hukukunun sona ererek madencilik faaliyeti bitiminde uygulanacak iki yıllık doğaya yeniden kazandırma çalışması, üç yıllık veya madenin cinsine göre Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında verilen izleme sürecinde, alanın Maden İşleri Genel Müdürlüğünce yeniden ruhsatlandırılması durumunda bulunduğu aşamaya bakılmaksızın doğaya yeniden kazandırma çalışması veya izleme çalışması kesilerek yeni işletmeci madencilik faaliyetine başlar.

Haber verme yükümlülüğü

MADDE 13 – (1) İşletmeciler, doğaya yeniden kazandırma çalışmaları içerisinde yer alan taahhütlerini yerine getirememeleri veya faaliyetlerini süreli veya süresiz olarak durdurmaları hâlinde bu tarihten itibaren en geç beş iş günü içerisinde ilgili **(Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425)** çevre ve şehircilik il müdürlüğüne haber vermekle yükümlüdürler.

(2) İşletmeci faaliyet esnasında ortaya çıkan şartlar nedeniyle doğaya yeniden kazandırma çalışmasında bir değişiklik yapması gerektiğinde bu değişikliği ilgili **(Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425)** çevre ve şehircilik il müdürlüğüne en geç beş iş günü içerisinde bildirmekle yükümlüdür.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 14 – (1) 14/12/2007 tarihli ve 26730 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Doğaya yeniden kazandırma planını sunmamış işletmelerin yükümlülükleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 14/12/2007 tarihli ve 26730 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliğine göre doğaya yeniden kazandırma planı hazırlama yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere Çevre Kanununda öngörülen idari yaptırımlar uygulanır ve işletmeci bu Yönetmelik hükümlerine tabi olur.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce faaliyette olup, doğaya yeniden kazandırma planını sunmamış işletmeciler;

a) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği EK-1 listesinde kalan faaliyetler için bu Yönetmelik ekindeki EK-1’de,

b) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği EK-2 listesinde kalan faaliyetler için bu Yönetmelik ekindeki EK-2’de,

c) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği EK-2’ye tabi olup “ÇED Gereklidir” kararı verilmiş olan faaliyetler bu Yönetmelik ekindeki EK-1’de

yer alan doğaya yeniden kazandırma formatına göre hazırlanacak raporu bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde ilgili (**Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425**) çevre ve şehircilik il müdürlüğüne sunmakla yükümlüdür.

(3) Hâlen faaliyette olup, 7/2/1993 tarihinden önce faaliyetlerine başlamış ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği geçici 3’üncü maddesi kapsamında kalan faaliyetler ile Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği EK-1 ve EK-2 listesinde yer almayan ve Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği gereği doğaya yeniden kazandırma planı hazırlamamış işletmeler Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından talep edilen ve uygun bulunan doğaya yeniden kazandırma formatının onaylı bir örneğini ilgili (**Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425**) çevre ve şehircilik il müdürlüğüne bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içerisinde sunmakla yükümlüdür.

Doğaya yeniden kazandırma formatı hazırlanması

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce faaliyette olup, doğaya yeniden kazandırma planını sunmamış işletmelere ait doğaya yeniden kazandırma formatı, çevresel etki değerlendirmesi raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamaya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanır.

Önceki planlara dair uygulama

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce hazırlanan planların incelenmesi, onaylanması ve izlenmesi Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliğine göre yapılır.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini (**Değişik ibare:RG-28/9/2012-28425**) Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	23/1/2010	27471
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	28/9/2012	28425
2.		

EK-1

DOĞAYA YENİDEN KAZANDIRMA FORMATI

(1) Ruhsat bilgileri

- a) İli
- b) İlçesi
- c) Beldesi
- ç) Köyü
- d) Ruhsat Numarası
- e) Ruhsat Grubu
- f) Madenin Cinsi
- g) Ruhsat Sahibi
- ğ) Ruhsat Bitiş Tarihi

(2) Faaliyetten etkilenecek alanın belirlenmesi ve bu alan içindeki mevcut çevresel özelliklerin açıklanması

- a) Ruhsat, işletme alanı veya işletme izin alanı koordinatları.
- b) İşletme alanı veya işletme izin alanının mevcut arazi kullanımı ile altyapı durumu.
- c) Ruhsat alanının 1/25000 ölçekli topoğrafik haritası ve faaliyet alanı sınırlarını ve çevresini gösteren 1/5000 ölçekli harita (çevre arazi kullanımlarını da içerecektir).
- ç) İşletme alanı veya işletme izin alanının ve doğaya yeniden kazandırılacak alanların, faaliyet sonrası kullanımını gösterir;
  - 1) 5 ha kadar için 1/5000 veya 1/1000 ölçekli topoğrafik harita,
  - 2) 5-10 ha için 1/10000 ölçekli harita,
  - 3) 10 ha'dan büyük alanlar için 1/25000 ölçekli topoğrafik haritalar.
- d) Faaliyet alanının jeolojik durumu.
- e) Hidrolojik ve hidrojeolojik özellikler.
- f) İşletme sahasının örtü tabakası durumu.
- g) İşletme sahasının toprak durumu.

ğ) İşletme sahasının flora, fauna ve lokal endemik türler.

1) Türler, endemik türlerin listesi, yaban hayatı türlerinin listesi ve biyotoplar, ulusal ve uluslararası mevzuatla koruma altına alınan türlerin listesi,

2) Nadir ve nesli tehlikeye düşmüş türlerin listesi ve bunların yaşama ortamları, bunlar için belirlenen koruma kararları,

3) Av hayvanları ve bunların popülasyonu ile yaşama ortamları.

h) Meteorolojik özellikler.

ı) Altyapı, sağlık, eğitim, nüfus, geçim gibi sosyo-ekonomik durum.

i) İşletme alanı ve yan kayacının olası asit maden drenajının belirlenmesi.

j) Mevcut alıcı ortamların kalitelerinin belirlenmesi

(3) Faaliyet esnasında ve sonrasında yapılacak çalışmalar:

1- Faaliyet esnasında oluşabilecek etkilere karşı alınacak önlemler

a) Korunması gereken toprak ile ilgili yapılacak işlemler. (verimli üst toprağın kaybını en aza indirecek sıyırma tekniği, taşınması, depolanması ve korunması)

b) İşletme faaliyetinin gerçekleştirildiği alanın çit-engellerle sınırlandırılması ve uyarı-ikaz levhalarının uygun yerlere yerleştirilmesi.

c) Olası atık barajları ve atıkların depolanması ile ilgili alınacak güvenlik önlemleri.(*)

ç) Şevler, basamaklar, ocak çukurları, yeraltı ocağı girişi ve çıkışları, tasmanlar ile ilgili alınacak güvenlik önlemleri.(*)

d) Pasa ve döküm alanları, atık sahaları, depolama alanları gibi yerlerle ilgili alınacak güvenlik önlemleri.

e) Gerekliyse asit maden drenajı – asitli su olasılığının tespiti ve alıcı ortamlara etkisinin en aza indirilmesi için gerekli önlemlerin alınması. (*)

f) Gerekli ise atık suyun tehlikeli ve zararlı maddelerden arıtılması ve nötralizasyon çalışmalarının yapılması. (*)

g) Atık barajlarının yönetimi (yükü çözelti, ara çözelti, aşırı yağış taşkın havuzları ve izleme kuyularının takibi). (*)

ğ) Faaliyetin alıcı ortamlar üzerindeki etkileri ve alınacak önlemlerin belirlenmesi (hava, su, toprak) ölçümü ve veri tabanının oluşturulması, sınır değerlerle karşılaştırılması ve raporlanması.

2- Faaliyet işletme faaliyete kapandıktan sonra olabilecek ve süren etkiler ve bu etkilere karşı alınacak önlemler:

a) Döküm harmanlarının ve pasa yığınlarının eğimleri ile madencilik yapılmış alanlardaki emniyetli şev açılarının belirlenmesi, şevlerin ve basamakların duraylılığının sağlanması. (*)

- b) Olası erozyona karşı gerekli önlemlerin alınması.
- c) Örtü, döküm harmanları, pasa, atık sahaları ve depolama alanlarının düzenlenmesi.
- ç) Yeniden düzenlenen alanlara üst toprağın geri serilmesi.
- d) Faaliyet alanının, habitat oluşumuna uygun olarak hazırlanması ve biyolojik iyileştirmenin yapılması.
- e) Gerekirse asit maden drenajı – asitli su olasılığının tespiti ve alıcı ortamlara etkisinin en aza indirilmesi için gerekli önlemlerin alınması. (*)
- f) Atık suyun tehlikeli ve zararlı maddelerden arıtılması ve nötralizasyon çalışmalarının yapılması. (*)
- g) Atık barajlarının yönetimi (yükü çözelti, ara çözelti ve aşırı yağış taşkın havuzlarının doğaya kazandırılması). (*)
- ğ) Katı, sıvı ve gaz atıkların bertarafı veya geri kazanılması.
- h) Altyapı, üst yapı ve müştemilatının faaliyet sonrası kullanımı.
- ı) Faaliyetin alıcı ortamlar üzerindeki etkileri ve alınacak önlemlerin belirlenmesi (hava, su, toprak) ölçümü ve veri tabanının oluşturulması, sınır değerlerle karşılaştırılması ve raporlanması.

(4) Doğaya Yeniden Kazandırma çalışması çerçevesinde yapılacak çalışmalar için uygulama takviminin hazırlanması. (Faaliyet esnasında ve sonrasında yapılacak çalışmalar ile ilgili iş ve zaman planlamasının hazırlanması)

(*) Tel kesme, kamalama veya çivileme yöntemi ile faaliyette bulunan madencilik faaliyetleri işaretli maddelerden sorumlu olmayıp, bu maddelerle ilgili çalışma yapılmayacaktır.

EK-2
DOĞAYA YENİDEN KAZANDIRMA FORMATI

(1) Ruhsat bilgileri

- a) İli
- b) İlçesi
- c) Beldesi
- ç) Köyü
- d) Ruhsat Numarası
- e) Ruhsat Grubu
- f) Madenin Cinsi
- g) Ruhsat Sahibi
- ğ) Ruhsat Bitiş Tarihi

(2) Faaliyet öncesi mevcut durum

- a) Ruhsat, işletme alanı ve/veya işletme izin alanı koordinatları.
- b) İşletme alanı ve/veya işletme izin alanının mevcut arazi kullanımı ile altyapı durumu.
- c) Ruhsat alanının 1/25000 ölçekli topoğrafik haritası ve faaliyet alanı sınırlarını ve çevresini gösteren 1/5000 ölçekli topoğrafik harita (çevre arazi kullanımlarını da içerecektir).
- ç) Faaliyet alanının ve doğaya yeniden kazandırılacak alanların, faaliyet sonrası kullanım çeşitliliği senaryolarını gösterir;
  - 1) 5 ha kadar için 1/5000 veya 1/1000 ölçekli topoğrafik harita,
  - 2) 5-10 ha için 1/10000 ölçekli topoğrafik harita,
  - 3) 10 ha'dan büyük alanlar için 1/25000 ölçekli topoğrafik haritalar.
- d) Faaliyet alanının jeolojik durumu.
- e) Hidrolojik ve hidrojeolojik özellikler.
- f) Örtü tabakası durumu.
- g) Toprak durumu.
- ğ) Flora, fauna ve lokal endemik türlerin belirlenmesi.

1) Türler, endemik türlerin listesi, yaban hayatı türlerinin listesi ve biyotoplar, ulusal ve uluslararası mevzuatla koruma altına alınan türlerin listesi,

2) Nadir ve nesli tehlikeye düşmüş türlerin listesi ve bunların yaşama ortamları, bunlar

için belirlenen koruma kararları,

3) Av hayvanları ve bunların popülasyonu ile yaşama ortamları.

h) Meteorolojik özellikler.

(3) Faaliyet esnasında ve sonrasında yapılacak çalışmalar:

1- Faaliyet esnasında oluşabilecek etkilere karşı alınacak önlemler

a) Korunması gereken toprak ile ilgili yapılacak işlemler. (verimli üst toprağın kaybını en aza indirecek sıyırma tekniği, taşınması, depolanması ve korunması)

b) İşletme faaliyet alanının çit - engellerle sınırlandırılması ve uyarı - ikaz levhalarının uygun yerlere yerleştirilmesi.

c) Şevler, basamaklar, ocak çukurları, yeraltı ocağı giriş ve çıkışları, tasmanlar ile ilgili alınacak güvenlik önlemleri.(*)

ç) Pasa ve döküm alanları, atık sahaları, depolama alanları ve benzeri yerlerle ilgili alınacak güvenlik önlemleri.

2- İşletme faaliyete kapandıktan sonra olabilecek ve süren etkiler ve bu etkilere karşı alınacak önlemler

a) Oluşturulan boşlukların ve kazı alanlarının doğaya yeniden kazandırılması. (*)

b) Döküm harmanlarının ve pasa yığınlarının eğimleri ile madencilik yapılmış alanlardaki emniyetli şev açılarının belirlenmesi, şevlerin ve basamakların duraylılığının sağlanması. (*)

c) Örtü, döküm harmanları, pasa, atık sahaları ve depolama alanlarının düzenlenmesi.

ç) Olası erozyona karşı gerekli önlemlerin alınması.

d) Yeniden düzenlenen alanlara depolanan üst toprağın geri serilmesi.

e) Atıkların ve artıkların bertarafı ve değerlendirilme. (atıkların bertarafı, artıkların mümkün ise değerlendirilmesi)

f) Altyapı, üst yapı ve müstemilatının faaliyet sonrası kullanımı.

(4) Doğaya Yeniden Kazandırma çalışması çerçevesinde yapılacak çalışmalar için uygulama takviminin hazırlanması. (Faaliyet esnasında ve sonrasında yapılacak çalışmalar ile ilgili iş ve zaman planlamasının hazırlanması)

(*) Tel kesme, kamalama veya çivileme yöntemi ile faaliyette bulunan madencilik faaliyetleri işaretli maddelerden sorumlu olmayıp, bu maddelerle ilgili çalışma yapılmayacaktır.

EK-3
RAPORLAMA FORMU

NO	ADI, ADRESİ	FAALİYET	İŞLETME RUHSATI	* KOORDİNATLAR			KAPASİTE (ton/yıl)	İŞLETME ALANI (Hektar)	UYGULAMA SÜRESİ	AÇIKLAMA (Doğaya yeniden kazandırma çalışmasının hangi aşamada olduğu, ne tür işlemlerin yapıldığı gibi bilgiler girelecektir.)
					1.NOKTA	2.NOKTA				
1				SAĞA (Y)						
				YUKARI (X)						
2				SAĞA (Y)						
				YUKARI (X)						
3				SAĞA (Y)						
				YUKARI (X)						
4				SAĞA (Y)						
				YUKARI (X)						
5				SAĞA (Y)						
				YUKARI (X)						

Not: Bilgilerin tamamının ruhsat sahibine ait olması gerekir. * Koordinat sayısı artırılabilir.